

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม แผนกบาลีของสำนักศาสนศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของสำนักศาสนศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามประเภทของโรงเรียน และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามประเภทของโรงเรียน ซึ่งเมื่อรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังที่จะนำเสนอต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษากำหนดใช้สัญลักษณ์ต่างๆ แทนความหมาย ดังนี้

N แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า ผู้ศึกษาได้นำเสนอตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์

ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ตาราง 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน(รูป)	ร้อยละ
ผู้บริหาร	14	7.03
ผู้สอน	38	19.10
ผู้เรียน	147	73.87
รวม	199	100
ประเภท	จำนวน(รูป)	ร้อยละ
สำนักเรียน	109	54.77
สำนักศาสนศึกษา	90	45.23
รวม	199	100

จากตาราง 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าเป็นผู้เรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.37 รองลงมาเป็นผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 19.10 และผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 7.54 ส่วนใหญ่อยู่ในสำนักเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.77 และอยู่ในสำนักศาสนศึกษา คิดเป็นร้อยละ 45.23

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์

ตาราง 2 แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ในภาพรวมทุกด้านของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	หลักสูตร	4.37	.360	มาก
2	ผู้สอน	4.17	.527	มาก
3	กิจกรรมการเรียนการสอน	4.15	.568	มาก
4	ปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน	4.15	.542	มาก
5	การประเมินผล	4.06	.659	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.19	.433	มาก

จากตาราง 2 แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ มีสภาพการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.19) เมื่อพิจารณาการจัดการเรียนการสอนในแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย = 4.37) ด้านผู้สอน (ค่าเฉลี่ย = 4.17) ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน และด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย = 4.15) ด้านการประเมินผล (ค่าเฉลี่ย = 4.06)

ตาราง 3 แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ด้านหลักสูตรของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	สำนักศาสนศึกษาได้มีนโยบายในด้านการบริหารหลักสูตร แผนกบาลีอย่างชัดเจน	4.72	.481	มากที่สุด
2	หลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกบาลีมีวัตถุประสงค์ในการจัดการความรู้ที่ชัดเจนและเป็นไปได้	4.37	.630	มาก
3	สำนักศาสนศึกษาต่างๆ ได้มีนโยบายในการจัดการศึกษาและพัฒนาความรู้ของผู้เรียนบาลี โดยมีความสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ	4.44	.655	มาก
4	ผู้บริหารและผู้สอนเป็นผู้กำหนดยุทธศาสตร์ให้ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	4.30	.643	มาก
5	หลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ทำให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม	4.48	.658	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
6	หลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกบาลีทำ ให้เกิดการเรียนรู้ต่อผู้เรียน และสามารถ นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้	4.31	.683	มาก
7	หลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกบาลี มี ความสอดคล้องกับสภาพสังคม และ สิ่งแวดล้อม	4.21	.727	มาก
8	หลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกบาลี มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	4.17	.730	มาก
รวมเฉลี่ย		4.37	.360	มาก

จากตาราง 3 แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีด้านหลักสูตรของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์มีสภาพการดำเนินงานในภาพรวมระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า 3 อันดับแรกที่มีสภาพสูงสุด คือ สำนักศาสนศึกษาได้มีนโยบายในด้านการบริหารหลักสูตร แผนกบาลีอย่างชัดเจน (ค่าเฉลี่ย = 4.72) รองลงมาคือ หลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกบาลีทำให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (ค่าเฉลี่ย = 4.48) และสำนักศาสนศึกษาต่างๆ ได้มีนโยบายในการจัดการศึกษาและพัฒนาความรู้ของผู้เรียนบาลีโดยมีความสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (ค่าเฉลี่ย = 4.44) ส่วนข้อที่มีสภาพต่ำสุด คือ หลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนกบาลีมีความเหมาะสมกับผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย = 4.17)

ตาราง 4 แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ด้านผู้สอนของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้สอนได้มีการวิเคราะห์ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อหาจุดอ่อน จุดแข็ง ในการพัฒนาองค์กรและ ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.12	.693	มาก
2	ผู้สอนผ่านการอบรมหลักสูตรครูสอนพระ ปริยัติธรรม แผนกบาลี ของกองบาลีสนามหลวง	4.16	.728	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
3	ผู้สอนมีเทคนิคและวิธีการในการจูงใจให้ผู้เรียน มีความสนใจที่จะเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.15	.790	มาก
4	ผู้สอนมีความประพฤติดี เชื่อมั่นในตนเอง เป็นกันเองกับผู้เรียน มีความสำรวม	4.13	.747	มาก
5	ผู้สอนวางตนเหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะ ทุกสถานะ เพื่อปลูกฝังจิตใฝ่เรียนรู้ให้กับผู้เรียน	4.21	.756	มาก
6	ผู้สอนได้รับการแต่งตั้งเป็นครูสอนพระ ปริยัติธรรม แผนกบาลี โดยเจ้าคณะจังหวัด	4.15	.734	มาก
7	สำนักศาสนศึกษาผู้สอนครบทุกระดับชั้น ที่สำนักศาสนศึกษาจัดการเรียนการสอน	4.23	.775	มาก
8	ผู้สอนมีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และจุดเน้นในการ พัฒนาผู้เรียนไปสู่แนวเดียวกัน	4.22	.738	มาก
รวมเฉลี่ย		4.17	.527	มาก

จากตาราง 4 แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีด้านผู้สอน
ของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์มีสภาพการดำเนินงานในภาพรวมระดับมาก เมื่อ
พิจารณารายข้อ พบว่า 3 อันดับแรกที่มีสภาพสูงสุด คือ สำนักศาสนศึกษาผู้สอนครบทุกระดับชั้น
ที่สำนักศาสนศึกษาจัดการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 4.23) รองลงมาคือ ผู้สอนมีวิสัยทัศน์
เป้าหมาย และจุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียนไปสู่แนวเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย = 4.22) และผู้สอนวางตน
เหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะทุกสถานะ เพื่อปลูกฝังจิตใฝ่เรียนรู้ให้กับผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย = 4.21)
ส่วนข้อที่มีสภาพต่ำสุด คือ ผู้สอนได้มีการวิเคราะห์ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อหาจุดอ่อน จุดแข็ง
ในการพัฒนาองค์กรและผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย = 4.12)

ตาราง 5 แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีด้านกิจกรรม
การเรียนการสอนของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	การจัดการเรียนการสอนมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา ผู้เรียนในด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญา	4.37	.668	มาก
2	การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ใช้ในการ ถ่ายทอดความรู้ของผู้สอนสู่ผู้เรียน	4.11	.737	มาก
3	การจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี เน้นการท่องจำเป็นหลัก	4.21	.769	มาก
4	หลังจากการเรียนการสอนนักเรียนสามารถที่จะ แสวงหาความรู้ความเข้าใจเพิ่มเติมได้	4.11	.809	มาก
5	ผู้บริหาร-ผู้สอน-ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	4.07	.792	มาก
6	ผู้เรียนได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเรียนและ มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น	4.11	.837	มาก
7	ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตร และเข้าใจใน ขั้นตอนต่างๆ ได้	4.12	.780	มาก
8	ผู้เรียนมีการพัฒนาคุณสมบัติในตัวเองด้านความรู้ ความคิด คุณภาพและสุขภาพ	4.10	.801	มาก
รวมเฉลี่ย		4.15	.568	มาก

จากตาราง 5 แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีด้านกิจกรรม
การเรียนการสอนของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า มีสภาพการดำเนินงานใน
ภาพรวมระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า 3 อันดับแรกที่มีสภาพสูงสุด คือ การจัดการเรียนการ
สอนมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญา (ค่าเฉลี่ย = 4.37)
รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี เน้นการท่องจำเป็นหลัก (ค่าเฉลี่ย
= 4.21) และผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตร และเข้าใจใน ขั้นตอนต่างๆ ได้ (ค่าเฉลี่ย = 4.12)

ส่วนข้อที่มีสภาพต่ำสุด คือ ผู้บริหาร -ผู้สอน-ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 4.07)

ตาราง 6 แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนของสำนักศาสนศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ท่านเจ้าสำนักศาสนศึกษาให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน	4.23	.783	มาก
2	อาจารย์ใหญ่บริหารจัดการและดูแลการจัดการเรียนการสอน	4.23	.794	มาก
3	ประชาชนทั่วไปให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน	4.23	.755	มาก
4	รัฐบาลจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้กับสำนักศาสนศึกษาอย่างเพียงพอ	3.97	.867	มาก
5	ประชาชนผู้มีจิตศรัทธาร่วมบริจาคทรัพย์เป็นทุนสนับสนุนการจัดการศึกษา	4.03	.852	มาก
6	สถานที่เรียนมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน	4.35	.708	มาก
7	มีอุปกรณ์ เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่เพียงพอ	4.03	.788	มาก
รวมเฉลี่ย		4.15	.542	มาก

จากตาราง 6 แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า มีสภาพการดำเนินงานในภาพรวมระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า 3 อันดับแรกที่มีสภาพสูงสุด คือ สถานที่เรียนมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 4.35) รองลงมาคือ ประชาชนทั่วไปให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน และท่านเจ้าสำนักศาสน

ศึกษาให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย = 4.23) ส่วนข้อที่มีสภาพต่ำสุด คือ มีอุปกรณ์เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย = 4.03)

ตาราง 7 แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ด้านการประเมินผลของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผลในการสอบสามารถเป็นตัวชี้วัดด้านคุณภาพของผู้เรียนได้เท่าที่ควร	4.14	0.792	มาก
2	ในสำนักศาสนศึกษาต่างๆ มีการประเมินตัวผู้เรียนอย่างจริงจัง	4.01	0.788	มาก
3	ตัวผู้เรียนส่วนใหญ่มักให้ความสำคัญกับการสอบในสนามหลวงเป็นอย่างยิ่ง	4.15	0.809	มาก
4	ตัวผู้เรียนส่วนใหญ่ในปัจจุบันมีความรู้เข้าใจและสามารถนำไปใช้ดำเนินชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี	3.95	0.824	มาก
5	การศึกษาพระปริยัติธรรมทำให้ผู้เรียนถูกหล่อหลอมด้วยคุณธรรมเป็นอย่างดี	4.05	0.857	มาก
6	การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการศึกษาในศาสตร์ต่างๆ ได้	4.04	.912	มาก
รวมเฉลี่ย		4.06	.659	มาก

จากตาราง 7 แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีด้านการประเมินผลของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า มีสภาพการดำเนินงานในภาพรวมระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า 3 อันดับแรกที่มีสภาพสูงสุด คือ ตัวผู้เรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการสอบในสนามหลวงเป็นอย่างยิ่ง (ค่าเฉลี่ย = 4.15) รองลงมาคือ ผลในการสอบสามารถเป็นตัวชี้วัดด้านคุณภาพของผู้เรียนได้เท่าที่ควร (ค่าเฉลี่ย = 4.14) และการศึกษาพระปริยัติธรรมทำให้ผู้เรียนถูกหล่อหลอมด้วยคุณธรรมเป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย = 4.05) ส่วนข้อที่มีสภาพต่ำสุด คือ ตัวผู้เรียนส่วนใหญ่ในปัจจุบันมีความรู้เข้าใจและสามารถนำไปใช้ดำเนินชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย = 3.95)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของ
สำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์

ตาราง 8 แสดงปัญหาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในภาพรวมทุก
ด้านของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	หลักสูตร	3.28	.847	ปานกลาง
2	ผู้สอน	3.16	.888	ปานกลาง
3	กิจกรรมการเรียนการสอน	3.05	.909	ปานกลาง
4	ปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน	3.02	.848	ปานกลาง
5	การประเมินผล	3.02	.939	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.10	.790	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงปัญหาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของสำนัก
ศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ มีปัญหาการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
(ค่าเฉลี่ย = 3.10) เมื่อพิจารณาการจัดการเรียนการสอนในแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับ
ปานกลาง ด้านที่มีปัญหาการดำเนินงานสูงสุด คือ ด้านหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย = 3.28) รองลงมาคือ
ด้านผู้สอน (ค่าเฉลี่ย = 3.16) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 3.05) ด้านการ
ประเมินผล (ค่าเฉลี่ย = 3.02) ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 3.02)
ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงปัญหาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ด้านหลักสูตร
ของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	หลักสูตรการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมมีเนื้อหา ที่ยากต่อการเข้าใจของนักเรียน	3.54	1.014	มาก
2	ในด้านหลักสูตรการเรียนพระปริยัติธรรมมุ่งทำ ให้นักเรียนมีความจำมากกว่าความเข้าใจ	3.30	.936	ปานกลาง
3	เนื้อหาในด้านการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมยังขาด ความทันสมัยทางภาษา	3.30	1.078	ปานกลาง
4	การจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมในแต่ละสำนัก ยังไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	3.22	1.021	ปานกลาง
5	หลักสูตรในการเรียนบางชั้นประโยคมีเนื้อหา มากเกินไป ทำให้เกิดความยุ่งยากต่อการเรียน	3.22	1.001	ปานกลาง
6	ในแต่ละสำนักยังไม่มีกำหนดหลักสูตรในการสอน ที่แน่ชัด	3.09	1.063	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		3.28	.847	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่าการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีด้านหลักสูตรของ
สำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์มีปัญหาการดำเนินงานในภาพรวมระดับปานกลาง เมื่อ
พิจารณาในรายละเอียด พบว่าเรื่องที่เป็นปัญหาสูงสุด 3 อันดับแรก คือ หลักสูตรการเรียนการสอนพระ
ปริยัติธรรมมีเนื้อหาที่ยากต่อการเข้าใจของนักเรียน (ค่าเฉลี่ย = 3.54) รองลงมาคือ หลักสูตรการ
เรียนพระปริยัติธรรมมุ่งทำให้นักเรียนมีความจำมากกว่าความเข้าใจ และเนื้อหาในด้านการเรียน
การสอนพระปริยัติธรรมยังขาดความทันสมัยทางภาษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย = 3.30) ส่วน
เรื่องที่เป็นปัญหาต่ำสุด คือ ในแต่ละสำนักยังไม่มีกำหนดหลักสูตรในการสอนที่แน่ชัด (ค่าเฉลี่ย
= 3.09)

ตาราง 10 แสดงปัญหาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ด้านผู้สอน
ของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	สำนักศาสนศึกษาต่างๆ ในแต่ละชั้นยังขาดบุคคลากร คือครูผู้สอนที่เพียงพอ	3.36	1.211	ปานกลาง
2	การเรียนการสอนพระปริยัติธรรม แผนกบาลีใน สำนักศาสนศึกษาต่าง ๆ ยังขาดบุคคลากรคือครูผู้สอน ที่มีความเชี่ยวชาญอย่างแท้จริง	3.25	1.212	ปานกลาง
3	ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการแต่งตั้งเป็นครูสอน พระปริยัติธรรม แผนกบาลี	3.15	1.187	ปานกลาง
4	ครูผู้สอนยังขาดความเป็นนักปกครองที่ดีและ ความเป็นกันเองกับผู้เรียน	3.10	1.275	ปานกลาง
5	ครูผู้สอนขาดการติดตาม วิเคราะห์ และประเมินผล ผู้เรียนอย่างจริงจัง	3.05	1.315	ปานกลาง
6	ครูผู้สอนยังขาดจุดมุ่งเน้นและการปลูกฝังจิตใจ ใฝ่การเรียนรู้ต่อผู้เรียนอย่างเหมาะสม	3.06	1.273	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		3.16	.888	ปานกลาง

จากตาราง 10 พบว่าการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีด้านผู้สอนของ
สำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์มีปัญหาการดำเนินงานในภาพรวมระดับปานกลาง เมื่อ
พิจารณาในรายชื่อ พบว่าเรื่องที่เป็นปัญหาสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สำนักศาสนศึกษาต่างๆ ในแต่
ละชั้นยังขาดบุคคลากรคือครูผู้สอนที่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย = 3.36) รองลงมาคือ การเรียนการสอน
พระปริยัติธรรมแผนกบาลีในสำนักศาสนศึกษาต่างๆ ยังขาดบุคคลากรคือครูผู้สอนที่มีความ
เชี่ยวชาญอย่างแท้จริง (ค่าเฉลี่ย = 3.25) และครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการแต่งตั้งเป็นครูสอน
พระปริยัติธรรมแผนกบาลี (ค่าเฉลี่ย = 3.15) ส่วนเรื่องที่เป็นปัญหาต่ำสุด คือ ครูผู้สอนขาดการ
ติดตาม วิเคราะห์ และประเมินผลผู้เรียนอย่างจริงจัง (ค่าเฉลี่ย = 3.06)

ตาราง 11 แสดงปัญหาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหาร-ผู้สอน-ผู้เรียน ยังขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนที่เพียงพอ	3.03	1.277	ปานกลาง
2	กิจกรรมการเรียนการสอนไม่จูงใจและทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายการเรียนการสอน	3.09	1.224	ปานกลาง
3	ผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการเรียนการสอนแต่ครั้ง	3.04	1.398	ปานกลาง
4	ครูผู้สอนและผู้เรียนขาดการมีจุดเน้นและการทำความเข้าใจร่วมกัน	3.06	1.204	ปานกลาง
5	ผู้บริหาร และครูผู้สอนยังขาดการติดตามประเมินผลและพัฒนาแผนปฏิบัติการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	3.04	1.233	ปานกลาง
6	หลังจากมีการเรียนการสอน นักเรียนไม่สามารถหาแหล่งค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมได้เท่าที่ควร	3.07	1.197	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.05	.909	ปานกลาง

จากตาราง 11 พบว่าการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์มีปัญหาการดำเนินงานในภาพรวมระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่าเรื่องที่เป็นปัญหาสูงสุด 3 อันดับแรก คือ กิจกรรมการเรียนการสอนไม่จูงใจและทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 3.09) รองลงมาคือ หลังจากมีการเรียนการสอน นักเรียนไม่สามารถหาแหล่งค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมได้เท่าที่ควร (ค่าเฉลี่ย = 3.07) และครูผู้สอนและผู้เรียนขาดการมีจุดเน้นและการทำความเข้าใจร่วมกัน (ค่าเฉลี่ย = 3.06) ส่วนข้อที่เป็นปัญหาต่ำสุด คือ ผู้บริหาร -ผู้สอน-ผู้เรียน ยังขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนที่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย = 3.03)

ตาราง 12 แสดงปัญหาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนของสำนักศาสนศึกษาจังหวัดนครสวรรค์

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้เรียนขาดความตั้งใจที่จะศึกษาเรียนรู้อย่างจริงจัง	2.99	1.364	ปานกลาง
2	ผู้บริหาร ครูผู้สอน ยังขาดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และจุดเน้นที่ชัดเจนในการพัฒนาตัวผู้เรียน	3.13	1.165	ปานกลาง
3	ประชาชนทั่วไปไม่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัด การเรียนการสอนเท่าที่ควร	3.04	1.103	ปานกลาง
4	สำนักศาสนศึกษาขาดงบประมาณที่เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอน และค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ	3.07	1.025	ปานกลาง
5	ขาดวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่จำเป็นอย่างเพียงพอ	3.02	1.022	ปานกลาง
6	อาคาร/สถานที่เรียนไม่เหมาะสม และไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน	3.05	1.060	ปานกลาง
7	การบริหารจัดการภายในสำนักเกิดความไม่เป็นระบบ	2.96	1.046	ปานกลาง
8	เจ้าสำนักศาสนศึกษาไม่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเท่าที่ควร	2.90	1.047	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		3.02	.848	ปานกลาง

จากตาราง 12 พบว่าการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์มีปัญหาการดำเนินงานในภาพรวมระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่าเรื่องที่เป็นปัญหาสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ยังขาดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และจุดเน้นที่ชัดเจนในการพัฒนาตัวผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย = 3.13) รองลงมาคือ สำนักศาสนศึกษาขาดงบประมาณที่เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการเรียนการสอน และค่าใช้จ่ายในด้านอื่นๆ (ค่าเฉลี่ย = 3.07) และอาคาร/สถานที่เรียนไม่เหมาะสม และไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 3.05) ส่วนข้อที่เป็นปัญหาต่ำสุด คือ เจ้าสำนักศาสนศึกษาไม่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเท่าที่ควร (ค่าเฉลี่ย = 2.90)

ตาราง 13 แสดงปัญหาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี
ด้านการประเมินผลของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผลในการสอบไม่สามารถเป็นตัวชี้วัดด้านคุณภาพ ของผู้เรียนได้เท่าที่ควร	3.13	1.070	ปานกลาง
2	นักเรียนผู้เข้าสอบส่วนใหญ่ไม่มีการเรียนมาอย่างเต็มที่ เท่าที่ควร	2.95	1.060	ปานกลาง
3	ในสำนักศาสนศึกษาต่าง ๆ ยังขาดการประเมิน ตัวผู้เรียนอย่างจริงจัง	3.05	1.118	ปานกลาง
4	ตัวผู้เรียนส่วนใหญ่มักไม่ให้ความสำคัญกับการสอบ เท่าที่ควร	2.99	1.119	ปานกลาง
5	ตัวผู้เรียนส่วนใหญ่ในปัจจุบันยังขาดความแตกฉาน ในด้านการคิดวิเคราะห์และนำไปใช้	2.98	1.126	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		3.02	.939	ปานกลาง

จากตาราง 13 พบว่าการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีด้านการ
ประเมินผลของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์มีปัญหาการดำเนินงานในภาพรวมระดับ
ปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่าเรื่องที่เป็นปัญหาสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ผลในการสอบไม่
สามารถเป็นตัวชี้วัดด้านคุณภาพของผู้เรียนได้เท่าที่ควร (ค่าเฉลี่ย = 3.13) รองลงมาคือ ใน
สำนักศาสนศึกษาต่าง ๆ ยังขาดการประเมินตัวผู้เรียนอย่างจริงจัง (ค่าเฉลี่ย = 3.05) และตัวผู้เรียน
ส่วนใหญ่มักไม่ให้ความสำคัญกับการสอบเท่าที่ควร (ค่าเฉลี่ย = 2.99) ส่วนข้อที่เป็นปัญหาต่ำสุด
คือ นักเรียนผู้เข้าสอบส่วนใหญ่ไม่มีการเรียนมาอย่างเต็มที่เท่าที่ควร (ค่าเฉลี่ย = 2.95)

ตาราง 14 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม
แผนกบาลี ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตาม
ประเภทของโรงเรียน

ด้าน	สภาพการจัดการเรียนการสอน	สำนักเรียน (n=109)		สำนักศาสนศึกษา (n=90)		t
		\bar{x}	SD	\bar{x}	SD	
1	ด้านหลักสูตร	4.39	0.36	4.35	0.36	0.74
2	ด้านผู้สอน	4.18	0.50	4.15	0.56	0.39
3	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.13	0.52	4.16	0.62	-0.37
4	ปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน	4.17	0.51	4.13	0.57	0.44
5	ด้านการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอน	4.04	0.64	4.07	0.68	-0.31
	รวมเฉลี่ย	4.19	0.40	4.18	0.47	0.16

จากตาราง 14 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่า แต่ละด้านก็ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 แสดงผลการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม
แผนกบาลี ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตาม
ประเภทของโรงเรียน

ด้าน	ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	สำนักเรียนฯ (n=109)		สำนักศาสนศึกษา (n=90)		t
		\bar{x}	SD	\bar{x}	SD	
1	ด้านหลักสูตร	3.24	0.83	3.32	0.87	-0.62
2	ด้านผู้สอน	3.10	0.87	3.24	0.91	-1.11
3	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	3.04	0.87	3.07	0.96	-0.22
4	ปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการ สอน	3.03	0.83	3.01	0.87	0.19
5	ด้านการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอน	3.02	0.89	3.02	1.00	0.06
รวมเฉลี่ย		3.08	0.78	3.12	0.81	-0.36

จากตาราง 15 พบว่า การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม
แผนกบาลีของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า แต่ละด้านไม่แตกต่างกัน